

Antoday Mission

JEEVAN VIKAS MAHAVIDYALAYA, DEVGRAM

Ta. Narkhed, Dist. Nagpur

DEPARTMENT OF MARATHI

PROGRAMME OUTCOMES / COURSE OUTCOMES

Sr. No.	Department of Marathi	After successful completion of three year degree program in B.A. a student should be able to;
1	PROGRAMME OUTCOMES	P.O. 1- युवक वयोगटातील वद्यार्थ्यांची भाषा व वाङ्मयवषयक मनोभूमका दृढ होते.
		P.O. 2- भाषा व संस्कृती आणि साहित्य व संस्कृती यांचा अनुबंध समजून घेता येतो.
		P.O. 3- मातृभाषा व साहित्यातून मानवी जीवनव्यवहार समजून घेता येतो.
		P.O. 4- समाजव्यवहारात भाषेचे यथोचित आकलन व वापर करण्याची क्षमता वकसत होते.
		P.O. 5- व्यक्तिमत्त्व विकास साध्य करता येतो.
		P.O. 6- भाषेवर प्रभुत्व निर्माण करता येते.
		P.O. 7- चौकस वाचनातून शब्दसंग्रह वाढतो.
		P.O. 8- समाजामध्ये वावरण्यासाठीची संवेदनशीलता वकसत होते.
		P.O. 9- नवनिर्मतीक्षमता व अभिव्यक्तिक्षमता वकसत होते.
		P.O. 10- सामाजिक बांधलकी निर्माण होते.
		P.O. 11- साहित्य व संस्कृतीवषयी ज्ञान संग्रहण, संक्रमण प्रक्रिया गतिमान होते.
		P.O. 12- वशष्ट समस्येची चकत्सा करता येते.
		P.O. 13- नोकरी व रोजगाराच्या संधी शोधता येतात.
2	PROGRAMME SPECIFIC OUTCOME (PSO)	Dept. of Marathi Programme Specific Outcome
		P.S.O. 1- साहित्यातील जीवनदर्शन, समकाल, व्यवहार यांची जाणीव होते.
		P.S.O.2- साहित्य व भाषावषयक आकलनक्षमता वाढते.
		P.S.O.3- ववध वाङ्मय प्रकार समजून घेता येतात.
		P.S.O. 4- मराठी साहित्य, भाषा व संस्कृती यांचा जवळून परिचय होतो.
		P.S.O. 5- आधुनिक मराठी साहित्यातील ववध वाङ्मय प्रवाहांचा परिचय होतो.
		P.S.O. 6- मराठी भाषा व साहित्य अवलोकनाची रूची वाढते.
		P.S.O. 7- साहित्यकृतीला मुक्त प्रतिसाद देण्याची क्षमता निर्माण होते.
		P.S.O. 8- मराठी साहित्याच्या परंपरेचे स्थूल ज्ञान मळते.

		P.S.O. 9 साहित्यप्रकारांचा तात्विक अभ्यास होतो.
		P.S.O. 10 साहित्यकृतीमधील सांस्कृतिक संदर्भांचे ज्ञान मळते.
		P.S.O. 11 साहित्यभाषा व व्यवहारभाषा यांचे ज्ञान मळते.
		P.S.O. 12- साहित्यातून प्रकट होणाऱ्या मानवी मूल्यांचे आकलन होते.
		P.S.O. 13- लेखन, वाचन, संभाषण, आकलन, परीक्षण ई. भाषक कौशल्यांचा विकास होतो.
3	Department of Marathi	Course Objectives / outcomes of Marathi Compulsory subject
	B. A. I. (First & Second Semester)	Objectives (अभ्यासक्रमाची उद्दिष्टे)
		१. मराठी भाषेच्या समृद्धीची जाणीव करून देणे.
		२ भाषेच्या व साहित्याच्या अभ्यासाद्वारे भारतीय संस्कृती आणि इतिहासाची ओळख करून देणे.
		३ ववध साहित्यप्रकारांची ओळख करून देणे.
		४ वद्यार्थ्यांची भाषक कौशल्ये विकसित करणे व त्यांना रोजगाराभमुख बनवणे.
		५ नैतिक मूल्ये रुजवणे.
		C Outcomes (अभ्यासक्रमाचे परिणाम)
		१. वद्यार्थी भाषेचे सुव्यवस्थित उपयोजन करू शकेल.
		२. पत्रलेखन, सारांशलेखन यासारखी भाषक कौशल्ये विकसित होऊन कार्यालयीन भाषाव्यवहारात तसेच जीवनव्यवहारात उपयुक्त ठरतील.
		३. एकाग्रतेने वाचन करण्याची सवय लागेल.
		४. भाषक संवाद व्यवहारामुळे वद्यार्थ्यांचा सामाजिक व वैयक्तिक विकास होईल.
		५. अचूक आणि अवलंब वचार करण्याची क्षमता निर्माण होईल.
		६. वचारांचा नेमका वेध घेण्याची क्षमता निर्माण होईल.
		७. अभ्यासक्रमाची उद्दिष्टे साध्य होतील.
४.	B. A. II (Third & Forth Semester)	Objectives (अभ्यासक्रमाची उद्दिष्टे)
		१. मराठी भाषेच्या समृद्धीची जाणीव करून देणे व प्राचीन तसेच आधुनिक साहित्याचा परिचय घडवणे.
		२. भाषेच्या व साहित्याच्या अभ्यासाद्वारे राष्ट्रीय आणि सामाजिक प्रश्नांची जाणीव करून देऊन त्यावरील उपायांचा शोध घेण्यास प्रवृत्त करणे.
		३. मानवतावाद व जीवनव्यवहाराची सांगड घालणे व मानवतावादी दृष्टीकोन निर्माण करणे.
		४. वद्यार्थ्यांची लेखनकौशल्ये विकसित करणे व त्यांना रोजगाराभमुख

		<p>बनवणे.</p> <p>५. ग्रामजीवन, कृषीसंस्कृती व श्रमसंस्कृतीवषयी आदराची भावना निर्माण करणे.</p> <p>C Outcomes (अभ्यासक्रमाचे परिणाम)</p> <p>१. साहित्याचा आस्वाद घेण्याची क्षमता वकसत होईल.</p> <p>२. संपादन कार्य, संवादलेखन यासारखी भाषक कौशल्ये वकसत होऊन कार्यालयीन भाषाव्यवहारात तसेच जीवनव्यवहारात उपयुक्त ठरतील.</p> <p>३. मुद्रण-व्यवहाराचा परिचय होईल.</p> <p>४. मानवतावाद व जीवनमूल्यांची वद्यार्थी जोपासना करतील.</p> <p>५. श्राव्य, दकृ-श्राव्य व दकृ माध्यमांसाठी संवादलेखन कसे करावे याची जाण निर्माण होईल.</p> <p>६. देशप्रेम व देशभक्तीची भावना निर्माण होईल.</p> <p>७. अभ्यासक्रमाची उद्दिष्टे साध्य होतील.</p>
५.	B. A. III (Fifth & Six Semester)	<p>Objectives (अभ्यासक्रमाची उद्दिष्टे)</p> <p>१ मराठी साहित्यातील ववध प्रवाहांची जाणीव करून देणे.</p> <p>२ भाषेच्या व साहित्याच्या अभ्यासाद्वारे भारतीयत्वाच्या संकल्पनेची ओळख करून देणे.</p> <p>३ ववध साहित्यप्रकाराची ओळख करून देणे.</p> <p>४ व्यावहारिक मराठीच्या माध्यमातून लेखन कौशल्ये वकसत करणे व वद्यार्थ्यांना रोजगाराभमुख बनवणे.</p> <p>५ भारतीय संस्कृती-कालची, आजची आण उद्याची या संदर्भात समन्वयाची भावना रुजवणे.</p> <p>C Outcomes (अभ्यासक्रमाचे परिणाम)</p> <p>१. साहित्यातील ववध प्रवाहांचा परिचय होईल.</p> <p>यांच्या परस्पर संबंधाची जाणीव होईल.</p> <p>३ भाषांतर, मुद्रितशोधन यासारखी भाषक कौशल्ये वकसत होऊन कार्यालयीन भाषाव्यवहारात तसेच जीवनव्यवहारात उपयुक्त ठरतील.</p> <p>४ अचूक लेखन करण्याची सवय लागेल.</p> <p>५ दकृ-श्राव्य माध्यमांसाठी लेखन, मुद्रितशोधन, भाषांतर कौशल्ये वकसत झाल्यामुळे रोजगाराच्या संधी उपलब्ध होतील.</p> <p>६ सामाजिक व राष्ट्रीय प्रश्नांवर वचार करण्याची क्षमता निर्माण होईल.</p> <p>७ देशातील वेगवेगळ्या संस्कृतीचा आदर करण्याची क्षमता निर्माण होईल.</p>
६.	मराठी वाङ्मय B.A. I (First / Second Semester)	<p>Objectives of Marathi Literature (अभ्यासक्रमाची उद्दिष्टे)</p>

माझी जन्मठेप (आत्मचरित्र)	१. आत्मचरित्र या वाङ्मयप्रकाराची ओळख पटवून देणे.
	२. आत्मचरित्र लेखनाची पद्धती जाणून घेणे.
	३. आधुनिक काळातील ववध आत्मचरित्रकाराचा परिचय करणे आणि त्यातून आत्मचरित्र या वाङ्मयप्रकारावषयी अभरुची निर्माण करणे.
प्रतिभा साधन- ना. सी. फडके	१. वषयाचे औचत्य समजून घेणे.
	२. ललत साहित्याचे स्वरूप समजून घेणे.
नटसम्राट- व.वा. शरवाडकर (नाटक)	१. नाट्य वाङ्मयाचे स्वरूप जाणून घेणे.
	२. नाटकाच्या संहितेवषयी समजून घेणे.
	३. नाट्य वाङ्मयप्रकाराची ओळख पटवून देणे.
मराठी वाङ्मय B.A. I (First / Second Semester)	Outcomes of Marathi Literature (अभ्यासक्रमाचे परिणाम)
माझी जन्मठेप- व.दा. सावरकर (आत्मचरित्र)	१. आत्मचरित्र या वाङ्मयप्रकाराचे स्वरूप लक्षात येते.
	२. आत्मचरित्र लेखनाची पद्धती जाणून येते.
	३. आत्मचरित्र या वाङ्मयप्रकारातून एका व्यक्तिमत्त्वाचा शोध घेता येतो.
	४. ललत वाङ्मयातील आत्मचरित्र या वाङ्मयप्रकाराचे महत्व समजून घेता येते.
	५. व्यक्तिमत्त्व वकासास चालना मळते.
प्रतिभा साधन- ना. सी. फडके	६. मराठी साहित्यात वषय औचत्याचे समजून घेता येते.
	७. ललत साहित्यातील ववध साहित्यप्रवाहाची ओळख पटते.
नटसम्राट- नाटक	८. नाट्य वाङ्मयाचे स्वरूप लक्षात येते.
	९. नाटकाच्या संहितेचा अभ्यास करता येतो.
७.	मराठी वाङ्मय B.A. II (Third / Forth Semester)
साठोत्तरी मराठी कवता	१. कवता या वाङ्मयप्रकाराची ओळख पटवून देणे.
	२. आधुनिक काळातील साठोत्तरी काव्यप्रवाह समजून घेणे.
	३. आधुनिक काळातील साठोत्तरी कवी आणि कवतांचा परिचय करणे आणि त्यातून कवता या वाङ्मयप्रकारावषयी अभरुची निर्माण करणे.
अभ्यास ग्रंथ: अ भनव काव्यप्रकाश- रा. श्री. जोग प्रकरण १- काव्यलक्षण	१. काव्याची ववध लक्षणे समजून घेणे.
प्रकरण २- काव्याचे प्रयोजन	२. काव्य लेखनामागील प्रयोजने काय असतात ते लक्षात घेणे.
साठोत्तरी मराठी कथा	१. कथा या वाङ्मयप्रकाराची ओळख पटवून देणे.
	२. आधुनिक काळातील साठोत्तरी कथांचे स्वरूप समजून घेणे.
	३. आधुनिक काळातील साठोत्तरी कथा लेखक आणि कथांचा प्रवाह

		लक्षात घेऊन कथा या वाङ्मयप्रकारावषयी अभरूची निर्माण करणे.
	मराठी वाङ्मय B.A. II (Third / Forth Semester)	Outcomes of Marathi Literature (अभ्यासक्रमाचे परिणाम)
	साठोत्तरी मराठी कवता	१. साठोत्तरी मराठी कवता या वाङ्मयप्रकाराची प्रगल्भता समजून येते. २. साठोत्तरी मराठी कवतेतील नामवंत कव-कवयित्रींचा परिचय होतो. ३. काव्यलेखनावषयी अभरूची निर्माण होते.
	प्रकरण १- काव्यलक्षण	१. काव्यलेखनाची ववध रूपे समजून घेता येते. २. काव्यातील ववध पैलूवषयी जाणीव निर्माण होते.
	प्रकरण २- काव्याचे प्रयोजन	३. काव्य निर्मतीमागील अनेक प्रयोजनांची जाणीव होते.
	साठोत्तरी मराठी कथा	१. कथा वाङ्मयप्रकाराचे स्वरूप लक्षात येते. २. कथांमधील मूल्य शोधण्याचे तंत्र अवगत होते. ३. कथांमधील नैतिक मूल्ये आंगीकरता येतात. ४. कथालेखकाचा परिचय होतो. ५. कथा-कथन तंत्र अवगत करता येते.
८.	मराठी वाङ्मय B.A. III (Fifth / Sixth Semester)	Objectives of Marathi Literature (अभ्यासक्रमाची उद्दिष्टे)
	पूर्णांमायची लेकरं (कादंबरी)	१. कादंबरी या वाङ्मयप्रकाराची ओळख पटवून देणे. २. कादंबरी वाङ्मयप्रकाराचे स्वरूप समजून घेणे. ३. कादंबरी या वाङ्मयप्रकारावषयी अभरूची निर्माण करणे. ४. कादंबरीमधील मूल्य शोधण्याचे तंत्र समजून घेणे.
	दलत साहित्य: एक आकलन- प्रकरण १- तत्वचर्चा	१. दलत साहित्याची भूमका समजून घेणे.
	प्रकरण २- दलत कथा	२. दलत कथा आणि कथालेखाकांच्या जाणीवा समजून घेणे.
	प्रकरण ३- दलत आत्मकथा	३. दलत आत्मकथेचा प्रवाह समजून घेणे.
	एक होता कार्द्वर (चरित्र)	१. चरित्र वाङ्मयप्रकाराची ओळख पटवून देणे. २. चरित्र वाङ्मयप्रकाराचे स्वरूप समजून घेणे. ३. चरित्र या वाङ्मयप्रकारावषयी अभरूची निर्माण करणे.
	प्राचीन मराठी वाङ्मयाचा इतिहास	१. संत साहित्याचा ओळख करून देणे.
	१. जानदेवे र चला २. नामयाची वाणी अमृताची खाणी ३. कलाकवी मुक्तेश्वर ४. तुका झालासे कळस	२. संतांच्या साहित्यातील जीवनमुल्ये समजून घेणे.
	भाषा वज्ञान परिचय- १. वाक्य वचार २. प्रमाण भाषा आणि बोली	१. भाषेचा वैज्ञानिक अंगाने वचार करणे. २. भाषेतील वाक्य निर्मती कशी होते ते जाणून घेणे. ३. प्रमाण भाषा आणि बोली भाषा यांचे वैज्ञानिक दृष्ट्या महत्त्व जाणून घेणे.

मराठी वाङ्मय B.A. III (Fifth / Sixth Semester)	Outcomes of Marathi Literature (अभ्यासक्रमाचे परिणाम)
पूर्णात्मायची लेकरं (कादंबरी)	१. कादंबरी साहित्यप्रकाराची ओळख होते. २. कादंबरीचे ववध प्रकार व लेखनपद्धती अवगत होते. ३. कादंबरी अभ्यासाची दृष्टी प्राप्त होते. ४. कादंबरी या वाङ्मयप्रकारावषयी अभरूची निर्माण होते.
द लत साहित्य: एक आकलन-प्रकरण १- तत्वचर्चा	१. दलत साहित्याची भूमका समजते.
प्रकरण २- दलत कथा	२. दलत कथा आण कथालेखाकांच्या जाणीवांचे आकलन होते.
प्रकरण ३- दलत आत्मकथा	३. दलत आत्मकथेतून दलत जीवन जाणीवांचे आकलन होते.
एक होता कार्हर (चरित्र)	१. चरित्र वाङ्मयप्रकाराची ओळख होते. २. चरित्र वाङ्मयप्रकाराचे स्वरूप समजते. ३. चरित्र या वाङ्मयप्रकारावषयी अभरूची निर्माण होते.
प्राचीन मराठी वाङ्मयाचा इतिहास	१. संत साहित्याचा ओळख होते.
१. ज्ञानदेवे र चला २. नामयाची वाणी अमृताची खाणी ३. कलाकवी मुक्तेश्वर ४. तुका झालासे कळस	२. संतांच्या साहित्यातील जीवनमुल्ये समजते. ३. संत साहित्यातील तात्विकतेचे आकलन होते.
भाषा वज्ञान परिचय- १. वाक्य वचार २. प्रमाण भाषा आ ण बोली	१. भाषेचे वैज्ञानिक स्वरूप कळते. २. भाषेतील वाक्य निर्मती कळते. ३. प्रमाण भाषा आण बोली भाषा यांचे महत्व समजते.
M.A. Marathi I & II	PROGRAMME OUTCOMES
	P.O.1- मराठी भाषा आण वाङ्मयाचे प्रगत ज्ञान प्राप्त होते. P.O.2- वद्यार्थ्यांना आवड असलेल्या क्षेत्रात संशोधन करता येते. P.O.3- वाङ्मयीन व जीवनवषयक जाणीव प्रगल्भ होते. P.O.4- लेखनगुणांना उत्तेजन मळते. P.O.5- चकत्सक अभ्यासाची क्षमता वकसत होते. P.O.6- वाङ्मयीन प्रश्न व चळवळीवषयी वचारप्रवणता वाढते.
M.A. Marathi I & II	PROGRAMME SPECIFIC OUTCOMES
	P.S.O.1 वशष्ट कालखंडातील साहित्याच्या व्याप्तीबद्दल माहिती मळते. P.S.O.2- भाषेचे ववध व्यवहार आण साहित्याच्या संदर्भातील भाषाव्यवहार यावषयीची आकलन क्षमता वाढते. P.S.O.3- लोकसंस्कृतीच्या उज्ज्वल परंपरेचे जतन करण्याची क्षमता वकसत होते. P.S.O.4- ववध साहित्यप्रवाहाच्या प्रेरणा समजून घेता येतात.

		P.S.O.5- साहित्य अवलोकनाच्या माध्यमातून सामाजिक बांधलकी वृद्धंगत करता येते.
	M.A. Marathi I (First Semester)	COURSE OUTCOMES
	प्राचीन-मध्ययुगीन मराठी साहित्याचा इतिहास	१. प्राचीन-मध्ययुगीन मराठी साहित्यातून समाज आणि संस्कृतीचा अभ्यास होतो. २. प्राचीन-मध्ययुगीन मराठी साहित्यातील ववध साहित्यप्रवाहाचे आकलन होते.
	साहित्यशास्त्र	अंतरंग समजून घेता येते.
	नाटक (वशेष वाङ्मयप्रकार)	१. नाटक या वाङ्मय प्रकारची ओळख पटते. २. ववध नाट्य कलाकृतीचे आकलन होते. ३. नाटकामुळे जीवन जाणीवा प्रगल्भ होतात.
	संत ज्ञानेश्वर (वशेष ग्रंथकार)	१. एका वशेष ग्रंथकाराच्या साहित्यकृतीचा परिचय होतो. २. संत ज्ञानेश्वरांच्या साहित्यातील वैचारिक मूल्यांचे आकलन होते.
	M.A. Marathi I (Second Semester)	COURSE OUTCOMES
	आधुनिक मराठी साहित्याचा इतिहास	१. आधुनिक मराठी साहित्यातून नवे वैचारिक मुल्ये कळते. २. आधुनिक मराठी साहित्यातील ववध साहित्यप्रवाहाची जाणीव होते. होते.
	आधुनिक कवता	१. आधुनिक कवतेतून काव्यवषयक कल्पना स्पष्ट होते. २. आधुनिक कवतेतील ववध काव्य संकल्पना, स्वरूप, तत्त्वे आणि प्रवाह समजून घेता येतात.
	मराठी निबंध वाङ्मय	१. मराठी निबंध वाङ्मयाचे मराठी साहित्यातील महत्त्वपूर्ण योगदान लक्षात येते. २. मराठी निबंध वाङ्मयाची वैचारिक वाटचाल समजून घेता येते. ३. मराठी निबंध वाङ्मयाची वैचारिक वैवध्यता लक्षात येते.
	संशोधनशास्त्र	१. संशोधनाची अभरुची निर्माण होते. २. वद्यार्थ्यांना आवड असलेल्या क्षेत्रात संशोधन करता येते.
	M.A. Marathi I (Semester)	COURSE OUTCOMES
	प्राचीन-मध्ययुगीन कवता	१. प्राचीन-मध्ययुगीन काव्यप्रवाहाची ओळख पटते. २. प्राचीन-मध्ययुगीन मराठी काव्यातील अभव्यक्तिरूपे आणि आशय तत्वांचा परिचय होतो.
	मराठी भाषा बोली आणि व्याकरण	१. मराठी भाषेचे स्वरूप कळते. २. मराठी भाषेतील ववध बोलीभाषेचे आकलन होते. ३. मराठी भाषेचे ववध रूपे आणि व्यवहार कळतो.

ग्रामीण साहित्य	आकलन होते. २. वद्यार्थ्यांना ग्रामीण जीवनाची ओळख पटते.
वाङ्मयीन चळवळी	१. वद्यार्थ्यांना ववध वाङ्मयीन चळवळीचे आकलन होते. २. मराठी साहित्यातील वाङ्मयीन चळवळीमुळे मानवी जीवनाला कसे वळण प्राप्त झाले यावषयीचे आकलन होते.
M.A. Marathi I (Semester)	COURSE OUTCOMES
मध्ययुगीन आधुनिक गद्य	१. मध्ययुगीन आधुनिक गद्याचे स्वरूप समजून घेता येते. २. मध्ययुगीन आधुनिक गद्याचे मराठी साहित्यातील योगदान लक्षात येते.
भाषावज्ञान	१. भाषेचा ववध पातळीवरील व्यवहार कळतो. २. भाषेचे ववध रूपे समजतात.
लोकसाहित्य	१. लोकसंस्कृतीच्या उज्ज्वल परंपरेचे जतन करण्याची क्षमता वकसत होते. २. मौखिक साहित्य परंपरेचा परिचय होतो. ३. लोकजीवन व लोकसंस्कृतीचा अभ्यास करता येतो.
साहित्याचा सामाजिक सांस्कृतिक अभ्यास	१. मराठी वाङ्मयाच्या आधारे समाज आणि संस्कृतीचा अभ्यास होतो. २. ठरावक कालखंडाच्या आधारे संस्कृतीचा वकास अभ्यासता येतो.